

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 27.04.1982, sp. zn. 11 Tz 9/82, ECLI:CZ:NS:1982:11.TZ.9.1982.1

Číslo: 45/1984

Právní věta: K výkladu pojmu jiné podobné nebezpečné jednání v ustanovení § 179 odst. 1 tr. zák. (§ 180 odst. 1 tr. zák.). Jestliže řidič osobního motorového vozidla porušením předpisů silničního provozu zavíní střet s jiným, rovněž plně neobsazeným motorovým vozidlem, a jestliže v důsledku tohoto střetu se vozidlo stane neovladatelným, dostane se na chodník a tam usmrtí dvě osoby, těžce zraní tři osoby a dalších pět zraní lehce, obecně nebezpečný následek nebyl způsoben obecně nebezpečným jednáním, a nejde tedy o trestní čin obecného ohrožení podle § 180 tr. zák., ale o trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 tr. zák.~

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 27.04.1982

Spisová značka: 11 Tz 9/82

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Obecné ohrožení, Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 179 ods. 1

§ 180

§ 224 100/1975 Sb. § 15 ods. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 45/1984 sb. rozh.

K výkladu pojmu „jiné podobné nebezpečné jednání“ v ustanovení § 179 odst. 1 tr. zák. (§ 180 odst. 1 tr. zák.).

Jestliže řidič osobního motorového vozidla porušením předpisů silničního provozu zavíní střet s jiným, rovněž plně neobsazeným motorovým vozidlem, a jestliže v důsledku tohoto střetu se vozidlo stane neovladatelným, dostane se na chodník a tam usmrtí dvě osoby, těžce zraní tři osoby a dalších pět osob zraní lehce, obecně nebezpečný následek nebyl způsoben obecně nebezpečným jednáním, a nejde tedy o trestný čin obecného ohrožení podle § 180 tr. zák., ale o trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 27. 4. 1982 sp. zn. [11 Tz 9/82.](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne

12. 8. 1981 sp. zn. 5 T 40/81 i usnesení městského soudu v Praze ze dne

10. 11. 1981 sp. zn. 8 To 503/81 a obvodnímu soudu pro Prahu 2 přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. 8. 1981 sp. zn. 5 T 40/81 byl obviněný F. M. uznán vinným trestným činem obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. b), c), odst. 3 písm. b) tr. zák. a odsouzen podle § 180 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody na dva roky s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu tři a půl roků. Dále mu byl podle § 49 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na pět roků. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byli poškození - Dopravní podnik hlavního města Prahy, dopravní služby, Praha 2, Trojická 20 a Potraviny Praha - odkázáni se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Trestný čin spáchal obviněný podle rozsudku tím, že dne 9. 7. 1980 v 16.45 hod. v Praze 3 při řízení vlastního osobního automobilu tov. zn. Škoda 100 L SPZ ABH 45-40 na křižovatce ulic Vinohradská - Boleslavská při odbočování vlevo proti příkazu dopravní značky nařizující jízdu v přímém směru nedal přednost v jízdě protijedoucímu osobnímu automobilu Taxi SPZ ACB 17-85 řízenému E. K. a způsobil tak střet obou vozidel, při kterém byl sám zraněn a utrpěl ztrátu vědomí, přičemž v tomto stavu pokračovalo jeho vozidlo v jízdě po chodníku, až narazilo do výlohy obchodu Dárkového zboží; při dopravní nehodě byla na místě usmrcena A. H., M. H. utrpěla těžká zranění, na jejichž následky zemřela téhož dne po převozu do nemocnice, A. M. utrpěla otevřenou zlomeninu levé stehenní kosti, zánět hlubokých žil levé dolní končetiny, mnohočetné tržné rány na levém bérce s pracovní neschopností nejméně šest měsíců, A. Š. utrpěla hemoragický šok, hlubokou řeznou ránu vnitřní strany levého stehna s přerušením svalů a tepny pro dolní končetinu, otřes mozku 1. stupně s pracovní neschopností osm týdnů, F. Š. otřes mozku, zlomeninu těla a příčného výběžku vlevo sedmého krčního obratle, luxační posun šestého krčního obratle vpřed druhého stupně a další poranění s pracovní neschopností šest až devět měsíců; ve všech těchto případech jde o těžkou újmu na zdraví. Zranění mající povahu ublížení na zdraví utrpěli dále B. Č., H. R., K. S., A. Š. a D. K.; na majetku v socialistickém vlastnictví byla způsobena škoda v celkové výši 82 995 Kčs.

Tento rozsudek byl napaden odvoláním obvodního prokurátora a obviněného.

Usnesením městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 1981 sp. zn. 8 To 503/81 byla podle § 256 tr. ř. obě odvolání zamítnuta jako nedůvodná

Proti tomuto usnesení podal generální prokurátor ČSR v šestiměsíční lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona. Uvedl v ní, že napadeným usnesením městského soudu byl porušen zákon v ustanovení § 180 odst. 4 tr. zák. ve prospěch obviněného. Pochybení spatřuje v tom, že obvodní soud neuznal obviněného vinným též podle § 180 odst. 4 tr. zák., ačkoliv okolnosti posuzovaného případu jsou takové povahy, že splňují podmínky ustanovení § 88 tr. zák. a naplňují znak zmíněné přísnější kvalifikace. Pochybení městského soudu pak spatřuje v tom, že neučinil nápravu, ačkoliv bylo ve věci podáno odvolání i ze strany obvodního prokurátora, který se nápravy v tomto směru domáhal.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného rozhodnutí, jakož i správnost řízení, jež tomuto rozhodnutí předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen, ale v jiném směru, než vytýká stížnost pro porušení zákona.

Obvodní soud učinil ve věci úplná a správná skutková zjištění. Podle tohoto zjištění obviněný v kritické době při jízdě osobním automobilem po Vinohradské ulici na křižovatce ulic Vinohradská - Boleslavská - Baranova odbočil do Baranovy ulice vlevo proti příkazu dopravní značky, navíc nedal přitom přednost osobnímu automobilu Taxi jedoucímu v protisměru, takže došlo ke střetu vozidel, při kterém byl obviněný zraněn a utrpěl ztrátu vědomí a jeho neřízené motorové vozidlo pokračovalo v jízdě po chodníku, kde zachycovalo a sráželo chodce a nakonec se zastavilo až ve výloze obchodu Dárkového zboží. Při této nehodě byly usmrceny dvě osoby, tři osoby byly zraněny těžce a dalších pět osob utrpělo ublížení na zdraví.

Takto zjištěný skutkový stav posoudil obvodní soud jako trestný čin obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. b), c), odst. 3 písm. b) tr. zák. s odůvodněním, že jednáním obviněného vznikl stav obecného nebezpečí ve smyslu § 179 odst. 1 tr. zák. Je sice pravda, že po zranění utrpěném při střetu jeho vozidla s jiným vozidlem nemohl již pro ztrátu vědomí své vozidlo ovládat, avšak k tomuto stavu došlo v bezprostřední souvislosti s tím, že obviněný svou nedbalostí zavinil nejprve střet s protijedoucím vozidlem, po kterém následoval tento stav. Obviněný přitom porušil ustanovení § 15 odst. 4 vyhlášky FMV č. 100/1975 Sb., o pravidlech silničního provozu, což nutno posuzovat jako porušení důležité povinnosti uložené řidiči podle zákona ve smyslu ustanovení § 180 odst. 2 písm. b) tr. zák. Způsobení značné škody obviněným posoudil pak obvodní soud podle § 180 odst. 2 písm. c) tr. zák.

Naproti tomu neztotožnil se obvodní soud s názorem vysloveným v obžalobě, že jednání obviněného nutno posoudit též podle § 180 odst. 4 tr. zák., ačkoliv nehodou byla způsobena smrt dvěma osobám a těžká újma na zdraví dalším třem osobám. I když k tomuto účinku došlo v příčinné souvislosti s nedbalostním jednáním obviněného spočívajícím v nedání přednosti v jízdě protijedoucímu vozidlu při odbočování vlevo, nelze podle názoru obvodního soudu se zřetelem na další okolnosti případu, tj. že obviněný po utrpěném poranění ztratil vědomí a vozidlo pokračovalo v jízdě již neřízené a způsobilo zmíněné účinky, po materiální stránce hodnotit nedbalostní jednání obviněného tak, že dosahuje stupně typové společenské nebezpečnosti, kterou zákon předpokládá k naplnění kvalifikačního znaku citovaného ustanovení zákona. Stačí proto, aby jednání obviněného bylo posouzeno též podle přísnějšího ustanovení § 180 odst. 3 písm. b) tr. zák.

S tímto právním názorem obvodního soudu se městský soud ztotožnil.

Správný je závěr obou soudů, že mezi jednáním obviněného a následkem tohoto jednání je příčinná souvislost; jednání obviněného spočívá v tom, že při řízení osobního automobilu nedal při odbočování vlevo přednost v jízdě protijedoucímu motorovému vozidlu a zavinil tak střet s tímto vozidlem, při němž utrpěl sám zranění a ztratil vědomí, pro které nemohl již řízení ovládat, takže jeho vozidlo neřízené pokračovalo v jízdě po chodníku, kde způsobilo smrt dvěma osobám, těžkou újmu na zdraví dalším třem osobám a značnou škodu na majetku v socialistickém vlastnictví.

Příčinná souvislost mezi jednáním obviněného a zmíněným účinkem a následkem je dána proto, že jednání obviněného, které neovládanému pohybu vozidla předcházelo, je takovou skutečností, bez níž by k uvedenému následku nebylo došlo.

Mylný je však názor soudů obou stupňů, že skutek obviněného je trestným činem obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. b), c), odst. 3 písm. b) tr. zák.

U trestného činu obecného ohrožení podle § 180 tr. zák. nedbalost pachatele musí zahrnovat obě složky obecného nebezpečí, tedy jak obecně nebezpečné jednání, tak i obecně nebezpečný následek.

I když je nesporné, že výše popsaný skutek obecně nebezpečný následek (účinek) vykazuje, nelze naproti tomu dovodit, že byl způsoben obecně nebezpečným jednáním. Obviněnému jako řidiči

osobního automobilu bylo prokázáno, že nerespektoval pravidlo o přednosti v jízdě a nedal přednost v jízdě jinému osobnímu automobilu, což vedlo ke střetu těchto vozidel a ke zranění spolujezdkyně v druhém vozidle. Sám byl při této nehodě vážně zraněn, takže další jízdu svého vozidla po chodníku nemohl ovlivnit.

Schází tedy v tomto případě jeden ze znaků trestného činu obecného ohrožení podle § 180 tr. zák. Pokud tedy obvodní soud uznal obviněného vinným tímto trestným činem a pokud odvolací soud se s právním názorem obvodního soudu ztotožnil, byl oběma soudy porušen zákon v ustanovení § 180 odst. 1, 2 písm. b), c), odst. 3 písm. b) tr. zák. v neprospěch obviněného.

Bylo již výše uvedeno, že obviněný je trestně odpovědný nejen za zranění osoby jedoucí v druhém automobilu, avšak i za usmrcení a zranění osob, jakož i za škodu způsobenou jeho vozidlem, které po prvotním střetu, který zavinil obviněný, jelo po chodníku neřízeno. Toto jeho jednání lze však právně posoudit jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2, popř. 3 tr. zák. a též jako trestný čin poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 137 odst. 1, 2 tr. zák.

Z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud ČSR zrušil proto napadené usnesení městského soudu v Praze, dále zrušil jemu předcházející rozsudek obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. 8. 1981 sp. zn. 5 T 40/81, zrušil také všechna další rozhodnutí obsahově na zrušená rozhodnutí navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a obvodnímu soudu pro Prahu 2 přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.